

המאמר השני

אלמקאלה אלתאניה

[א] כן מענין הכוזרי, הוא מה שנזכר בדברי ימי הכוזרים מה שגילה סוד חלומו למשנהו,¹ והחלום החוזר עליו שיבקש המעשה הרצוי לפני ה' יתעלה בהרי ורסאן,² ומהתהלכם יחד המלך ומשנהו בהרים השוממים על יד הים, והיאך נודמנה להם כלילה אותה המערה אשר היו שובתים בה קהל מן היהודים בכל שבת, והיאך התגלותם אליהם³ ונכנסו בדתם, ונמולו באותה המערה, וחזרו לארצם מתמידים בדת היהודים, שמחים בסתר באמונתם, עד אשר נתחכמו בגלוי הסוד לאט לאט לאנשים מיחידיהם, עד שנתרבו ופרסמו סודם, ונתחזק אצל שאר הכוזרים, והכניסום בדת היהודים, והזמינו את החכמים והספרים מן הארץ, ולמדו התורה. ומה שהיה מהצלחתם ונצחונם על אויביהם, וכבושי הארץ, ומה שנתגלה להם מן האוצרות, ומה שהגיעו אליו צבאותיהם מן הרבוי עד מאות אלפים, עם אהבתם בדת ותשוקתם אל בית המקדש, עד שהקימו להם כתבנית המשכן אשר הקים משה ע"ה, וכבדו אזרחי בני ישראל ונתברכו בהם כפי שנאמר בדברי ימיהם.

וכאשר למד המלך את התורה וספרי הנביאים, לקח את אותו החבר⁴ לרב, והחל לשאול לו שאלות עבריים, וראשוני שאלותיו על השמות והתארים המיוחדים לה', ומה

[א] הם אן אלכזרי כאן מן אמרה מא הו מדכור פי תאריך אלכזר מן כשפה סר מנאמה לוזירה, ואלמנאם אלמתכרר עליה באן יטלב אלעמל אלמרצי ענד אללה חע פי גבאל ורסאן, ומשיהמא גמיעא אלמלך ווזירה אלי אלגבאל אלקפרה עלי אלבחר, וכיף צאדפא פי אלליל תלך אלמגארה אלתי כאן יסבת פיהא אלקום מן אליהוד פי כל סבת, וכיף חטאהרא אליהם ודכלא פי דינהם ואכתתנא פי תלך אלמגארה, ורגעא אלי בלדהמא מצרין בדין אליהוד מסתרין פי אלסר לאעתקאדהמא, חתי תלטפא פי כשף אלסר קלילא קלילא לאקואם מן כואצהם, חתי כתורא ואשהרוא צמיריהם, ותקווא עלי בקיה אלכזר ואדכלוהם פי דין אליהוד, ואסתדעוא אלעלמא ואלכתב מן אלבלאד, ותעלמוא אלתוראה, ומא כאן מן נגאבתהם וטהורהם עלי אעאדיהם, ואסתפתאחהם אלבלאד, ומא אנכשף להם מן אלכנוז ומא אנתהי אליה עסכרהם מן אלכתרה אלי מיין אלאף מע חבהם פי אלדין, ותשוקהם אלי בית אלמקדס, חתי אקאמוא היה אלקבה אלתי אקאמהא מוסי עה ותשריפהם לצרחא בני אסראל ותברכהם בהם עלי מא גא פי תאריכהם.

פלמא דרס אלמלך אלתוראה וכתב אלאנביא, אתכזר דלך אלחבר אסתאדא וגעל יסאלה סואלאת עבראניה, פאול מא סאלה ען אלאסמא ואלצפאת אלמנסובה אלי אללה,

1 "וזר" המשנה למלך, ואב"ש הניחה ערכית כפי שהיא. 2 פרט זה לא נזכר בראשית הספר.

3 התגלות המלך ומשנהו אל היהודים. 4 אשר הזמין בראשית הספור.